

"IBERIA EXPRESS"

Katalana eta Omnium Cultural

Katalunian **Omnium Cultural** delakoa da, katalanaren aldeko ekintzarik bizkorren eta zabalena daramana.* Aurten, Barcelona hiriko hauzoetan egin du bere herri lan nagusia: Sants, Hostafrancs eta abarretan. Hauzo hauetan, esan beharra dago, %60k ez du katalanez hitz egiten.

Hauzo hauetako 39 ikastetxeri laguntza eskaintza bat egin zaie, eta 24ek onhartu egin dute, 11k ezezkoa eman, eta gainerakoek katalanaren alde berak ere lehendik ari zirela erantzun.

Kanpaina honen zuzendaria den Ernest Sabater jaunak dioenez, argi ikusi da, kanpotik irakasle laguntza eskainiz gero, posible dela —behar den diruarekin— katalana nonnahiko ikastetxetara sartzea.

Gaitza, beraz, irakasle prestaturik ez izatean dago: Kataluniako maisu-maistretatik %50ek ez dute katalanez hitz egiten. Eta egiten dutenetatik, %9k bakarrik dakite katalanez idazten. Egoera hori plan orokor baten barnean konpontzen ez den bitartean, oso zaila gertatuko da katalanaren eskolagintza aurrera ateratzea. Premiazkoa da, bada, eskoletako beretako irakasleak prestatzea eta trebatzea.

Emakumeak kalez kale

Hain humore onekoa den Francisco Umbral kazetari ezaguna, emakumeen alde agertu da. Kazetariak dioenez, kalez kale egiten diren eske horik* gorde egin behar lirateke. Behartu eta gaixoak laguntzeko ematen duten aukeraren ondoan, beste alde ona ere ba dutelako: Espainiako emakumeari etorkizun eta eginbehar handi bat ematen omen diote eske horiek. Gizartea ez dute aldatuko, baina bai emakumea. **Umbral dixit!**

Nuklear zentralen arazoa

Uztailaren 13an, nuklear zentraleri buruzko mahai inguru bat egiteko zen, Madrileko «Eurobuilding» hotelean.

Mahai inguru hau, AEORMA edo **Asociación Española para la Ordenación del Medio Ambiente** delako elkarteak antolatutako zegoen; eta bertara, nuklear zentralak eraikitzeko diren herrietako udaletxeak* eta taldeak gonbidaturik zeuden. Hauetaz gainera, zenbait zientzizigizon eta jakintsu —fisikalariak, biologoak, inginadoreak (hauen artean, Lejoako* Unibertsitatean irakasle den eta ANAITASUNAn idazten duen J.R. Etxebarria), ekonomilariak, abokatuak eta abar—, Espainiako prentsa agentziak eta TVE bera ere.

Mahai ingururako jendea heldurik zela, batzarrea debekaturik zegoela jakin erazi zuen poliziak; eta, honela, besterik gabe, nor bere etxera joan behar ukan* zuen.

AEORMA elkarteak prentsarako ageri bat prestatu zuen, kazetariak esku hutsik joan ez zitezen; eta ageri horretan bere lehen xedea* jakin erazten zuen, hots,* eragozpen guztiak gorabehera,* informatze lanari gogor ekinen zitzaiola.

Gu ere horretan gaude. Izan ere, jendeak jakin egin behar du zernolakoa den nuklear energia, horretaz kriteriorik ukan dezan nahi badugu behintzat.

Arazo honi buruz, interesgarria da oraintsu Katalunian gertatu dena.

Duela* zenbait hilabete, FECSA entpresak Tarragonako L'Ametilla herrituan nuklear zentral bat eraikitzeko asmoa adierazi zuen, eta asmo hori aurrera eramateko eginahalean dihardu oraino.

L'Ametllako jendea ez dago ados* asmo horrekin, eta berorren kontra altxatu da. Lehenbizi herri osoaren manifestazioa izan zen. Azkenik, herriaren nahia kontutan hartzen ez dela

ikusirik, jendea asaldatu* egin da, eta, maiatzaz geroztik, ez du FECSAren argi konturik ordaintzen.

«Espainiako Biltzarre Demokratikoa»

Ezker, eskuin eta erdiko politikariak biltzen dituen eta Madrilen bere bizileku nagusia duen «Espainiako Biltzarre Demokratikoa» edo «Junta Democrática Española» izeneko antolamenduak, uztailaren* 29an Parisen izan den prentsa mintzaldi batetan, dei bat egin die Espainiako herriari eta harmadari,* demokrazia organikoa delakoaren ordezkariak Europako beste Estatuetan dagoen demokraziaren antzeko bat berreraiki dezaten.

Hona zer proposatu duen Biltzarreak, Pariseko **Le Monde** egunkariak dioenez:

1. Behinbehineko* Gobernu bat sortzea.
2. Preso politiko guztientzat amnistia osoa eta berehalako askatasuna.
3. Alderdi politiko guztien legeztatzea, salbuespenik* gabe.
4. Sindikal askatasuna, eta sindikatu ofizialaren ondasunak langile mugimenduen eskutan* ipintzea.
5. Grebak,* bilkurak* eta bakezko manifestazioak egiteko eskubidea.
6. Prentsa askatasuna.
7. Magistraturaren independentzia.
8. Indar harmatuen neutraltasun politikoa eta profesionaltasun hutsa.
9. Espainol Estatu batuaren barnean, Katalunia, Euskal Herri eta Galiziaren nortasun politikoak onhartzea, eta demokrazi bidez nahi luketen nazional batasun guztienak.
10. Eliza eta Estatuaren arteko loturarik eza.
11. Askatasun demokratikoa lortu ondoan, 12 edo 18 hilabeteren buruan bozketa* bat egitea, Estatuaren molde berria defini ahal izateko.
12. Europako Komunitatean Espainiaren integratzea.

Hurrengo egunean, uztailaren 30ean, Biltzarreak ageriko bilkura bat egin zuen Madrilen, **Frankfurter Allgemeine Zeitung** alemaniar egunkari ezagunean irakurri ahal izan dugunez.

Esan dugu lehen, alderdi politiko, sindikatu eta pertsonaia demokratiko desberdin asko sartzen direla Biltzarrean. Komunistak, Sozialistak, Liberalak eta Kontserbakor Demokratikak omen daude barruan. Oraingoan, PSOE ez omen zaio erabat* antolamendu honi atxiki,* zuzendaritzak ez baitu erabakirik hartu.

Biltzarreak, ezkerretara, indarkeriaz eta terrorismoaz baliatzen direnak, eta, eskuinetara, oraingo erregimenaren berezko demokratizazioan sinesten dutenak, kanpoan uzten ditu. Zenbait pertsonaia gailen,* industrigizon eta bankuburu asko biltzen duen «Unión Democrática» izeneko mugimendua ere, aipaturiko antolamenduan omen dago.

Kazetariak:

J. R. ETXEBARRIA
Joseba INTXAUSTI
Xabier MENDIGUREN
Andoni SAGARNA

dezan, **dalan**
dezaten, **daiin**
die, **deutse**
diote, **deutsoe**

gaude, **gagoz**
zaie, **jake**
zaio, **jako**
zitzaion, **jakon**